

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve No: 27.06.2019 - 313
Karar Tarih ve No : 27.06.2019 - 7727

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, Işıklar Mahallesi, tapunun 219 ada, 2 parselinde kayıtlı taşınmazda, I.(Bir) Derece Arkeolojik Sit olarak tescilli Kuş Höyük Arkeolojik sit sınırları içerisinde yer alan, mülkiyeti Mahmut Sani Vakfı'na ait II. (İki) Grup Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescilli Hara (Karakışla) Camii'nin tescil fişinin değerlendirilmesine ilişkin Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 14.05.2019 tarih, E.73199 sayılı yazısı ve ekleri, 27.06.2019 gün ve 288813 sayılı dosya inceleme raporu okundu, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, Işıklar Mahallesi, tapunun 219 ada, 2 parselinde kayıtlı taşınmazda, I.(Bir) Derece Arkeolojik Sit olarak tescilli Kuş Höyük Arkeolojik sit sınırları içerisinde yer alan, mülkiyeti Mahmut Sani Vakfı'na ait II. (İki) Grup Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescilli Hara (Karakışla) Camii'ne ilişkin hazırlanan tescil fişinin tashih edildiği şekliyle uygun olduğuna; bahsi geçen taşınmazda Kurulumuzdan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU				HARİTA NO:
İLİ : Eskişehir	İLÇESİ : Mahmudiye	Köy / Mahalle: Işıklar Mh		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 219	PARSEL:2	II. (122)	ÇEVRESEL:
ADI: Hara (Kara Kışla) Cami	YAPTIRAN: Sultan Abdülhamit Han	YAPAN: Cevat ÜLGER		MİMARİ ÇAĞI (Üslup): 19. Yy sonu, Geç Dönem Osmanlı, Ampir, Eklektik Mimari	ÇEVREYE AYKIRI:
	YAPIM TARİHİ: 1897	KİTABE: var		VAKFIYE: var	

GENEL TANIM: Cami 1897 tarihli olup, Abdülhamit Devrinde inşa edilmiş bir yapıdır. Kitabede de belirtildiği üzere Mahmudiye Harası (At çiftliği) için yapıldığı değerlendirilmektedir. Hara Cami dikdörtgen planlı içten oval kubbe, dıştan konik çatı örtülü, moloz taştan inşa edilmiş bir yapıdır.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBE	A YOK
B ORTA		B YAP	B YAP	B İÇ YAPI	B ELEMENLARI	B T	B İZİ VAR
C FENA		C	C I	C	C	C	C

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Cami 1897 tarihli olup, Abdülhamit Devrinde inşa edilmiş bir yapıdır. Kitabede de belirtildiği üzere Mahmudiye Harası (At çiftliği) için yapıldığı değerlendirilmektedir. Hara Cami dikdörtgen planlı içten oval kubbe, dıştan konik çatı örtülü, moloz taştan inşa edilmiş bir yapıdır. Caminin kuzeyinde yer alan son cemaat mahalli sonradan kapatılmıştır.

Son cemaat yeri bugün ahşapla inşa edilmiş kapalı bir mekanmış gibi görünmesine karşın; revakli-yarı açık bu mahallin, sonradan ahşapla kaplanarak kapalı hale getirildiği, yapıdaki izlerden (Özgün halini koruyan, ahşap sütunların oturduğu taş kaideler, eklenen duvar yüzeyinden dışarı doğru taşmaktadır) anlaşılmaktadır. Enine dikdörtgen planlı son cemaat yeri içten düz ahşap tavan dıştan kiremit çatı ile örtülmüştür. Doğu ve batıda iki adet yuvarlak ahşap kemer izi vardır. Kemerlerin içi ahşap kaplanmıştır. Çatısı iki köşede yer alan taş kaide üzerine oturan birer ahşap direkte desteklenmiştir. "S" şeklinde ahşap elibehindelerle desteklenen saçaklar dışı çıkıntılıdır.

Harime girildiğinde kuzey cephede, 19.yy'da çok uygulanan barok bir biçimle, balkon gibi çıkması bulunan ahşap kadınlar mahfili yer almaktadır. Pencere ve kapılar, neo-klasik üslubun etkisiyle, kesme taştan, basık kemerli, bındırmell taşın söveli ve belirginleştirilmiş kilit taşlıdır. Ancak kubbenin çokgen kasnagında bulunan revzenli pencereler ve basık kemerleri dışında, neo-klasik etkisiyle değil, Osmanlı klasik özelliklerini yansıtmaktadır. Yapının üst örtüsü de barok mimari etkisiyle, ahşap eliptik kubbedir. Kubbeyeye geçiş bağdadlı pandantifler ve köşelerde yer alan küçük kubbelerle sağlanmıştır. Harim kısmının çatısı, konik bir biçimle örtülmüştür.

Caminin plan ve cephe elemanlarıyla, taşıyıcı ve malzeme öğelerinde görülen neo-klasik ve barok üslupların birlikte kullanılmasından oluşan eklektik üslup, caminin bezemelerinde de görülmektedir. Pencere üstlerinde, kasnakta ve kubbelerde yaralan kalemlerinde simetrik "C" ve "S" eğrili kıvrım dal ve askılar, rozet, madalyon ve konturlar ampir etkisi göstermektedir. Harim giriş kapısının kemer altında yer alan ışnsal bezeme ve kapının yanındaki sütuncenin başlığında bulunan vazo motifli, ampir üslubun bezeme özelliklerindedir.

Gösterişli olduğu görülen mihrapta da kemer altında görülen yıldız motifleri gibi ampir etkiler görülmektedir. Mihrap nişinin üstü ise, mukarnaslı bir süsleme ile sonlanmaktadır. Mihrabın içinde yer alan alçı perde bezemesi ve onun altında bulunan askı kandil motifli günümüze gelememiştir. 68 parçalı ahşap minberin kapısının üzerinde de ışnsal bezeme görülmektedir. Caminin dönemin özgün özelliklerini taşıyan minaresi, adeta bir sütun gibi tasarlanan minare biçimi ile 19. Yüzyıl ampir üslubun etkisindedir.

Mahmudiye Hara Camii, batılı klasik mimarlığın uyarlaması niteliğinde olan, Geç Osmanlı Ampiri üslubuna göre inşa edilmiş bir camidir. Barok öğelerin ampir-klasik öğelerle birlikte yorumlanarak kullanılması bu camide olduğu gibi Osmanlı Ampirinde yaygın görülen bir durumdur. Hara Camii, plan özellikleri, eliptik kubbesi ve barok ve ampir öğeleriyle oldukça önemli bir dönem yapısidir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYO N
-----------------	----	----------	--------	---------------

ORJİNAL KULLANIM :
Cami

BUGÜNKÜ KULLANIM :
Cami

ÖNERİLEN KULLANIM
Cami

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Armet AYDIN
Kütahya Vakıflar Bölge Müdürü

YAYIN DİZİNİ

EKLER:

RAPOR

FOTOĞRAF

RÖLÖVE PROJESİ

RESTORASYON PROJESİ

HARİTA

KROKİ

KİTABE

VAKFIYE

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

REVİZYON:

KURUL ONAYI:

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARI KORUMA BÖLGE
KURULU'NUN 27.06.2019 TARİH VE 7722.....

SAYILI KARAR EKİDİR
ASLI GİBİDİR.
Asiyi SAĞLAM
Bölge Kurul Müdürü